

Liedteksten

Tangi na Gadu

Opo a doro

Harmony e kon wani kon na inse

Opo a doro

Tangi a Gadu lelele

We tangi a gadu lelele

Begi te na Anana

Begi gron mama

Tangi a Gadu lelele

We tangi a gadu lelele

Gron mama pikin e aksi yu

Fu hori un baka

So we begi yu

Nanga kowru watra

Begi mama fu goron

Goron Winti fu a doti

Goron mama yere mi

Mi na baka pikin mi no sabi noti

Ma fu di mi kon mi kon kisi a maini

Fu mi kan tangi a gadu lelele

Open de deur

Harmonie komt dichterbij,
zij wil naar binnen komen.

Open de deur.

Wij danken de Goden, lele-le-le...

Wij bidden tot Anana,
wij bidden tot Moeder Aarde.

Wij danken de Goden, lele-le-le...

Moeder Aarde vraagt haar kinderen
om achter haar te staan, haar te steunen.

En zo smeken wij jou,
met heilig water in onze handen.

Wij bidden tot Moeder om kracht,
de kracht van de aarde zelf.

Moeder, hoor mij,
ik ben een kind dat nog weinig weet.
Maar om de reden dat ik gekomen ben,
is om inzicht te ontvangen –
zodat ik kan danken,
kan zingen,
kan loven:
wij danken de Goden, lele-le-le...

A FIERI
FU FRI

Mi Nana

Mi Nana
Mi tro tro
Mi ho ho

Ben de bifo yere yere Anana yere wi.

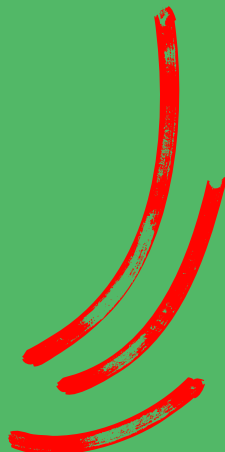
Wij danken onze voorouders....
Zij die ons voor zijn gegaan...
nakomelingen van de Ewe fon....
de mandingo .Bantu en Fanti Akan...
Zij die werden geëerd als goden en godinnen
Machtige keizers koningen en Koninginnen.
Wij zijn het product van een rijke geschiedenis
wat verstoord werd.
Zoveel ellende en verdriet
dat je soms het idee hebt of je wel gewenst bent.
Acceptatie van jezelf
jouw geschiedenis..jouw vermogen..jouw omgeving en jouw zijn..
levert een bijdrage aan jouw toekomst.

Orfeu negro

Mi sa singi
a son
opo kon,
te den stari wasi komoto
na loktu.
Mi sa singi
alanya worku,
penipeni pangi fu rediblaw,
blaka, di no man ori ensrefi
te mi son e kon;
wan geri boskopu
fu ala di didon ete na ini den kanpu,
fu ala di sribi breni...
Mi sa singi
a son
opo kon,
fu ondro a watra
di bradi sote,
te un opo kon na doro
fu arki
a nyunsu di mi ati
e lusu:
wanwan dropu fu mamanten son.

Tekst: Michael Slory

Ik zal zingen
om de zon
te laten opkomen,
wanneer de sterren weggewassen
zijn
uit de lucht.
Ik zal zingen
in wolken van oranje,
bespikkelde lendendoeken van
roodblauw,
zwart, dat zich niet langer kan
staande houden
wanneer mijn zon aankomt;
een gele boodschap
voor allen die nog in hun kampen
liggen,
voor allen die blind zijn van slaap...
Ik zal zingen
om de zon
te laten opkomen,
vanuit het water
dat zo eindeloos breed is,
totdat jullie naar buiten komen
om te luisteren
naar het bericht dat vanuit mijn
hart
naar buiten breekt:
enkele druppels van morgenzon.

Mamaisa

Gedicht Orlando Ceder

Aisa, moeder van aarde en bron,
levenskracht waaruit alles begon.
Zij stroomt door ieder die zuiver leeft,
die zorg en liefde aan anderen geeft.

In haar woont zorg,
de wil om te helen,
grond die ontvangt
niet gierig om te delen.

Vruchtbaarheid is wat zij schept,
niet slechts in vlees,
Alles wat groeit, draagt haar naam en haar geest.

Zij zuivert wat donker is,
herkent maskers, en iedere list.
Wie haar draagt, moet de waarheid spreken,
want liegen breekt haar evenwicht.

In stilte opent zij de weg
naar wie vóór ons kwamen,
zij herinnert ons eraan:
dus vergeet niet hun namen

Aisa is geven,
en delen in licht.

Zij kent geen gierigheid,
haar handen zijn gericht
op overvloed, op zegen,
voor wie leeft in evenwicht.

Aisa leeft. In ieder van ons.
Man of vrouw – mamaisa.
Yu na fu wi Ala.

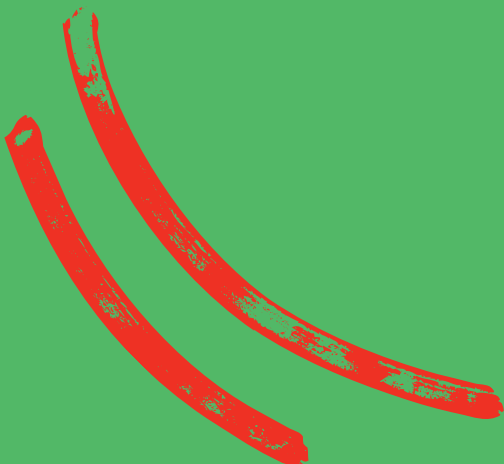
Mamaisa

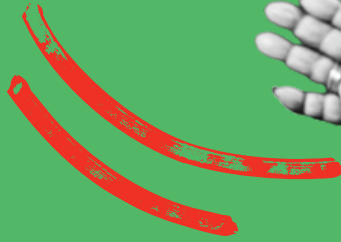
Mamaisa Wij bidden,
Begi wi begi mamaisa, wij smeken tot Mamaisa,
na tapu kindi boven op de heilige heuvel
Mamaisa mamaisa Mamaisa, Mamaisa

wi de begi alen wij bidden alleen,
bikasi njan njan gron mu gro want het leven moet groeien,
a mu gro de aarde moet groeien.
Fisi na ini liba watra ho cow na De vissen in het rivierwater,
ini buruwe het vee dat in de velden loopt –
No mu dede mama zij mogen niet sterven, Moeder.
Bescherm hen.

Begi wi begi mamaisa , Wij bidden, wij smeken tot
na tapu kindi Mamaisa,
boven op de heilige heuvel.

A FIFRI
FU FRI

Wan Bari Odi

Ala dyaso!	Zo je me ziet!
Na so mi e tingatinga.	Zo sukkel ik verder
Ala dyaso!	Zo je me ziet!
Na so mi e tukatuka.	Zo poog ik rond te komen
Ala dyaso!	Zo je me ziet!
Na so mi e langilangi.	Zo trekkebeen ik heen
Ala dyasol	Zo je me ziet!
Na so mi e pepepepe.	Zo treuzel ik voort
Aw, mi dey	O dag,
furu nanga someni tyalensi!	vol van zoveel uitdagingen!
Ala dyaso!	Zo je me ziet!
Na ini a bigi bruya.	In de grote verwarring.

Ma kaba a wan sren na ini srafuten
sa tron wan bigi gudu,
wan olo pe soso leti furu
te fara!

Maar die schelling van de slaventijd
zal een grote rijkdom worden,
een plek waar het licht reikt
tot in alle uithoeken.

Gedicht van Michaël Slory

Mi Granma (Susa)

De Susa is niet alleen een dans, maar eerst en vooral een muzikale taal die verhalen tot leven brengt. In de ritmes en melodieën worden de connectie tussen man en vrouw en hun sociale banden hoorbaar gemaakt, nog vóór ze zichtbaar worden in de beweging. De muziek schetst het verhaal, de dans vertaalt het.

Binnen dit muzikale spel krijgt de man de ruimte om zijn vaardigheid te tonen. Zijn voetenwerk moet stevig en ritmisch verankerd zijn, zodat hij de kracht en nuance van de muziek kan beantwoorden én zijn danspartner recht kan doen. Zo wordt de Susa een samensmelting van melodie, betekenis en beweging: een stijl waarin muziek het verhaal vertelt, en de dans het zichtbaar maakt.

De Kracht van de Yaw

De Yaw Kumanti, bron van licht,
verbindt ons met de zon, ons innerlijk zicht.

Energie stroomt, oneindig, vrij,
van kosmos tot aarde – een hemelse rij.

Anyame leeft in al wat is,
tijdloos, grenzeloos, zonder gemis.

Yaw geeft ons denken, helder en sterk,
een geest die bouwt, een goddelijk werk.

Het opent onze spirituele blik,
ziet meer dan wat het oog ons dikwijls dik.

Gedachten reizen op adem van wind,
die onze wensen en dromen bemint.

De Yaw leert ons leiden met kracht,
met visie, gevoel en innerlijke macht.

Te leven alsof het al werkelijkheid is –
want het universum mist nooit een gemis.

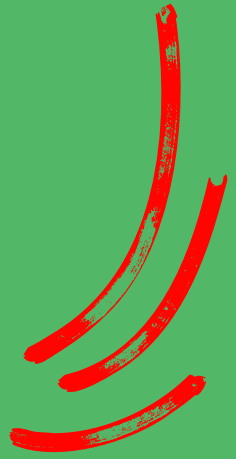
Het herinnert: wij zijn groot,
gemaakt van leven, licht én dood.

De zon voedt ons – warm, dichtbij,
en Yaw fluistert: "Je bent vrij."

Gedicht Orlando Ceder

Wan Bon

Wan bon
someni wiwiri
wan bon

Eén boom
zo veel bladeren
Eén boom

Wan liba
someni krika
ala e go na wan se

Eén rivier
zo veel kreken
alle gaan naar zee

Wan ede
someni prakseri
prakseri pe wan bun mus' de

Eén hoofd
zo veel gedachten
één ervan moet goed zijn

Wan Gado
someni fasi fu anbegi
ma wan Papa

Eén God
zo veel manieren
om de ene Vader te eren

Wan Sranan
someni wiwiri
someni skin
someni tongo
Wan pipel

Eén Suriname
zo veel haardrachten
zo veel huidskleuren
zo veel talen
Eén volk

Pinti Dron

Mi ati e naki leki wan pinti dron
Soso gi yu

Da poku sa sori yu den momenti san wi be abi.

No drai drai mi gudu ma op yu ati.

Dan a libi sa sori yu tak mi lobi na fu tru.

Arki den wortu sa me singi

Ei kmopo fu mi sili

So dipi in no wan bribi

Mi rowsu yere now

A poku disi naf yu spesrutu gi yu

Tru lobi fu mi

Dans anga mi

Lobi mi bribi mi..

Yu sref sa syi

A lobi disi

Nab kaba leki den stari

Arki den wortu sa me singi

Ei kmopo fu mi sili

So dipi in no wan bribi

Mi rowsu yere now

A poku disi naf yu spesrutu gi yu

Tru lobi fu mi

Dans anga mi

Lobi mi bribi mi..

Yu sref sa syi

A lobi disi

Nab kaba leki den stari

Mijn hart slaat als een diepe drum,
alleen voor jou.

Deze melodie zal je terugvoeren
naar de momenten die wij deelden.

Draai niet van me weg,
luister naar wat je hart je zegt.

Dan zal het leven je tonen
hoe echt mijn liefde is.

Luister naar de woorden die ik zing –
ze stijgen recht uit mijn ziel.

Zo diep, zo waar,
dat er geen twijfel kan bestaan.

Ik hoor mijn gevoelens openbloeien,
zoals rozen in het donker.

En deze muziek
is mijn gift aan jouw geest, jouw eigen licht.

Mijn ware liefde,
kom dans met mij.

Heb mij lief, geloof in mij.

Je zult het zelf ervaren:
deze liefde,

zij dooft niet –
zij straalt, als sterren die nooit verdwijnen.

Luister naar de woorden die ik zing –
ze komen recht uit mijn ziel.

Zo diep, zo zuiver
dat geen twijfel blijven kan.

Ik hoor mijn rozen openbarsten,
en deze muziek

is voor jouw spirit, jouw essentie.

Mijn ware liefde,
kom dans met mij.

Heb mij lief, geloof in mij.

Je zult het zelf zien:
deze liefde

blijft bestaan,
helder als sterren in de nacht.

Barinya Wijsheid van het Water

Zij die stroomt waar woorden zwijgen,
Barinya, geest van oceaan,
zij die wetten in het water
met fluisterkracht tot leven blaast.

Zij kent de stilte onder golven,
waar geheimen rusten in het zand.

Zij voelt het leven in het duister,
dat schuilt voorbij het mensenland.

Zij kiest haar drager – zacht, maar waar,
niet wie roept, maar wie haar eert.

Wie waarachtig leeft en luistert,
wordt door haar beziel, bekrachtigd, gekeerd.

Vruchtbaarheid is wat zij schenkt:
niet slechts geboorte uit het vlees,
maar omgevingen vol zielenkracht,
waar dromen bloeien in hun geest.

Water is haar spiegelkracht –
het wast, het draagt, het keert het tij.
Wie met haar stroomt, leert zuiveren,
maakt ruimte waar eerst onrust zij.

Balans is hoe zij jou beweegt,
zoals het drijven zonder dwang.

Wie haar vertrouwt in overgave,
vindt rust en ritme in haar zang.

Flexibiliteit – zij buigt, zij draait,
ontwijkt het blok, vindt altijd weg.

Zij roept: "Beweeg, word stromend zelf,
want wie beweegt, blijft op zijn plek."

Zwijgzaamheid bewaart het heilige,
zij is geen vat voor leeg geluid.

Zij weegt de woorden van je ziel
en spreekt slechts als de stilte sluit.

Schoonheid straalt van binnenuit,
een licht dat door je wezen groeit.

Wie houdt van glans en heilige stenen,
herkent de pracht die haar om bloeit.

Waarheid is haar hoogste wet –
een leugen breekt wat zij wil zijn.

Wie durft te kijken naar zichzelf,
zal door haar ogen zuiver zijn.

Opo Yu Ede

Opo yu ede gi na son
wins' fa alen fadon
Bangi no de ete fu sidon
Ma faya de, winti e way

No go dray, kon un go say
Yu no mu gi abra
Yu no mu kaba
Fu opo yu ede gin a son

Hef je hoofd op naar de zon,
ook al komt de regen neer

Er is nog geen bank om te gaan zitten
Maar er is vuur, en de wind waait

Wend je niet af,
kom, laten we gaan zaaien

Geef niet op
Je moet nooit ophouden met
je hoofd op te heffen naar de zon

Fu sabi pe yu e go, yu mu sabi pe yu komopo.

Yu mu sabi pe yu komopo fu sabi pe yu e go.

Om te weten waar je naartoe gaat,
moet je weten waar je vandaan komt.

Weet waar je vandaan komt,
om te weten waarheen.

Wij leven vandaag, niet in het verleden.
Toch loopt het verleden ongemerkt met ons mee.

Het verleden kent vreugde,
het verleden kent pijn.

't Is niet uit te wissen, zal er altijd zijn.

Maar het verleden kent ook kracht,
waaruit we kunnen putten.

Want wat was, dat was,
maar wat komt kan je nog sturen,
om niet te herhalen
wat verkeerd is gedaan,
om recht te zetten
waar we fout zijn gegaan.

Jij was er toen niet, en ik evenmin.

Maar kijk in elkaars ogen en ontdek de zin
van rouwen, erkennen,
van helen, toegeven...

Ik kijk in jouw ogen en jij ziet mij staan.

Erken het ontkennen,
het niet willen weten...

FU SABI PE YU E GO YU MU SABI PE YU KOMOPO

Erken het weggijken: "ach, 't is zó lang geleden!"

Erken toch de trauma's, het leed en de striemen,
de vele littekens, ook als die onzichtbaar zijn.
Ik zie jou... zie jij mij?

Hier ben ik... ik kijk naar jou.

Zoek elkaars ogen zonder angst, zonder vrees.

Wij vandaag zijn niet schuldig aan wat is geweest.

Maar het helpt om te vragen,
het helpt om te vertellen,
het helpt te willen luisteren naar elkaar.
Ja, het helpt om te weten dat er heling kan zijn,

beetje bij beetje, geef het tijd...

Een verleden gedeeld: na drape wi komopo.

Een verleden gedeeld: daar komen wij vandaan.

Mek' wi sabi pe w'e go: welke weg willen wij gaan?

Ik zie jou, zie jij mij?

Hier sta ik, ik kijk naar jou.

Ik neem de hand die jij mij reikt.

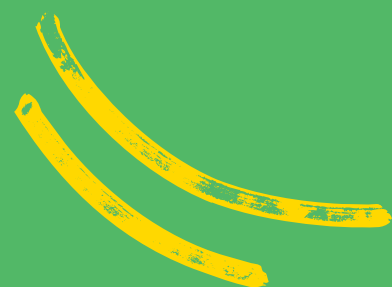
Wij vinden elkaars ogen.

Makandra wi e teki na pasi.

Makandra, ja samen gaan wij op weg.

Fu sabi pe y'e go yu mu sabi pe yu komopo:

Om te weten waarheen: weet van waar je komt!

A FIFRI
FU FRI

A Busi

A busi e kari mi
Twa twa e bari mi nen
Munkenki now, dusun stari
E singi so mooï puwema
Singi so mooï puwema
Blaka doti a mooï fu tru
Sula e fadon ei saka kon
Kuyake, sabaku e singi so mooï puwema
Singi so mooï puwema
Blaka doti a mooï fu tru
Sula e fadon ei saka kon
Kuyake, sabaku e singi so mooï puwema
Singi so mooï puwema
A busi e kari mi
Twa twa e bari mi nen
Munkenki now, dusun stari
E singi so mooï puwema
Singi so mooï puwema
Blaka doti a mooï fu tru
Sula a e fadon ei saka kon
Kuyake, sabaku e singi so mooï puwema
Singi so mooï puwema

NBE

Jai jai Sarnaam

Eerbetoon aan het mooie Suriname,
en oproep altijd de eenheid te bewaren om zo
het land vooruit te brengen

Kondre nomroe wan

Mijn schommelstoel staat in een heerlijk land dat voor mij
nr 1 blijft. Wat voor problemen er ook zouden mogen
komen, ik blijf pal staan voor Suriname
Ik ben over de hele wereld geweest en heb alle schatten
gezien, maar in geen land kon ik lang blijven. Ik zeg jou, mijn
schat: ik hou van geen land zoveel als van Suriname.

Kijk die bergen eens, de mooie bossen, de woudreuzen en
al dat groen!

Kijk de vele rivieren en de mooie sula's: dit alles vind je in
Suriname!

Wijs mij een land dat net zo mooi is, waar zoveel culturen
bij elkaar komen als één. Tesaamen weten wij voor altijd:
land nr 1 is ons Suriname!